

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

D[omi]nica. iiii. Sermo. i.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Domnica. III. post Epipha.

Consideratio pprie origis hūlliter vel ad deum se uertit in sua iuuetute. Ab occidente po q̄ ex mortis consideratione uertunt et q̄ p̄niam agūt in senectute. Sequitur: et reuolunt cū felicitate reuescent cū abraā isaac et iacob. Illos noiat et sp̄at. Et illis facta ē re promissio de terra p̄missionis p̄ quā beatorū patria figurat. Filij aut̄ regni. i. iude in q̄b̄ aū regnauit deus. vt̄ d̄t Hiero. vel vt̄ d̄t Ehyf. Quib̄ erat p̄paratū qd̄ magis eos moidebit. vel filij uocatione: non electione: p̄missione nō p̄secutione: sua reputatione: nō re. q̄ se indignos reddiderūt eijcient a facie et uisione dei in tenebras exterioriores: q̄ in se h̄nt interiores. Nam fm̄ Greg. Interiores tenebre sunt cecitas mentis. Exteriores aut̄ nox eterne dānationis sequit̄. Ibi erit fletus et stridor dentium. hic imo p̄ metaphora mēb̄iorū penas exprimit tormentorū. Solent oculi fumo tacti lachrymas p̄ducere. Dētes po a minimo. i. frigore stridere. Ondit̄ q̄ reprobi i inferno et calore intolerabili: et frigus intolerabile sustinebūt. fm̄ illd̄ Job. viij. Trāsi ent ab aq̄s niuū ad calorem nīmū. Raba nus. Stridor dentium proderit indignat̄ affectū eo q̄ sero sibi irascat. q̄ tū p̄naci im probitate deliq̄t. Terciuū est desiderabilis efficacia: q̄ di. i. iesus centurioni. Uade. i. se curus reuertar: et sicut credidisti fiat tibi. Et ita gr̄a sequit̄: et sanat̄ ē puer ex illa hora. Miranda saluatoris beniuolentia. stupenda fidei efficacia. Exemplū etiā habes ad p̄positū de chananea cui tandem a d̄no dictū ē. Mulier magna fides tua: fiat tibi sic̄ ut̄ d̄t Matth. xij. Fides tua te saluā fecit.

Pro tertio. Audistis rē. Si q̄ uult a d̄no laudari ac appropinquare atq̄ exaudiri: imitari fidem atq̄ humilitatē istius. Nam vt̄ dicunt iura. De similib̄ simile debet esse iudiciū. de electione dudū. et. Cad. l. fal. l. vi. Si audierit: aliq̄s ad regem accedens armis regis insignit̄ commendat̄ et approbatus ē: et in sua supplicatione exauditus: atq̄ honorib̄ et donis amplissimis dotat̄. Et statuet rex ille legem q̄ quicq̄ simili mō ad eū accedet: similis sibi donabit. Nonne multi ad hoc diligenter studerent et c. Exponet̄. Scuri q̄ ad d̄nū currunt. Nā et ipse di. Sach. j. Conuer

tini ad me et ego conuertar ad vos.

Domnica. iij.

Sermo. j.

Quia uenti et mare obediunt ei.

Quia uenti et mare obediunt ei. Matth. viij. Memini q̄c̄q̄ deus dixit et factū ē. Rom. xij. Si uenti et mare obediunt ei q̄nto magis ei obedire debem? q̄ h̄ nobis inuincit ut inimicos diligam? Dicit paulus Memini. q. d. rē. Omnib̄ reddite debita et uincat̄ qd̄ suū est soluite. Non sitis alcius debitor: nisi in charitate in q̄ estis inuicē debitor. Amb. Nullū t̄ps̄ ē in quo non sit charitas impendēda: nec cū reddidit auertitur: sed reddendo multiplicat̄: et quāto p̄ reddidit tanto magis auget. q̄ reddi non pot̄ nisi habeat nec haberi nisi reddat. Et idē dicit Aug. Ad hanc aut̄ dilectionē frat̄ nam tripliciter hortat̄. A nature unitate. A scripture auctoritate. A gratie confortate. De primo Malach. ij. Nunquid non ē vnus p̄ oim̄ q̄rē q̄ despicit vnusq̄q̄ fr̄t̄rē suū. De sc̄do. Joan. xij. Hoc ē p̄ceptū meū vt̄ diligatis inuicē. De tertio Aug. de doctrina christiana. Omnes siquidem fratres fm̄ q̄ homines sumus: h̄ magis fm̄ q̄ christiani.

Quid est h̄ rē.

Pro primo. An oia sint subiecta diuine p̄uidencie. Nō. Sapiens p̄uisor excludit malū quāntū pot̄. Videm̄ aut̄ in reb̄ multa esse mala. Cor. ix. Non est cura deo de bob̄. Contra Sap. viij. Dicit q̄ diuina sapia attingit a fine vsq̄ ad finē fortiter et oia disponit suauiter. Respondet Tho. in p̄ma p̄e. Necessē est oia q̄ habent quāq̄ modo esse: ordiata esse a deo in finē Ro. xij. Que a deo sunt: ordiata sunt. Sicut aut̄ dicit Boeci. iij. de consola. P̄uidencia est ipsa diuina rō in summo oim̄ p̄ncipe constituta q̄ cuncta disponit. Unde p̄uidencia nihil aliud ē q̄ rō ordinis rex in finem. Ido necesse est oia inquantū participant deesse in tantū subdi diuine p̄uidencie Cum aut̄ d̄t: Sapiens p̄uisor rē. Ux̄ est de particulari p̄uisione: nō d̄ uinuersali q̄ iuste p̄mittit aliq̄ debitum i aliq̄ particulari accedere ne im

pediat bonū totū. Non autē effz patientia martyꝝ nisi esset persecutio tyrānoꝝ. Unde Aug. in ench. Deus oipotēs nullo modo fuit aliqđ malū eē i opibꝝ suis: nisi vsqꝫ deo eēt oipotens z bonꝝ: vt bñ faceret etiam de malo. Cum autē dꝛ qꝫ deo nō est dū ra debobꝫ dicendū qꝫ creatura rōnalis: eo qꝫ habet dñitū sui actꝝ p libez arbitriꝝ: spēali qđā mō subdit diuine puidētie vt s. impuēt ei ad culpā vel ad meritū. Et qꝫ ad h curā dei remouet apꝫus a bobꝫ. Hec Tho. Pro fund. Via sunt ab vno pnciꝝ pio Arist. j. de celo. A pmo ente singulis cōitaf eē: his qđem clarꝝ. his pō obscurꝝ et Boetꝝ li. de cōsol. Unꝝ rex pꝛ ē: vnꝝ cūcta ministrat. Ille dedit pbebo radios: z cornua lune Sed qꝫ An omīa zc. Dic rñ. Ex clude qꝫ soliatū eē debemꝝ ip nris opibꝝ: qm si male egerimꝝ nō possumꝝ efꝫ fugere. Sap. xvj. Quā manū effugere im possibile est. Audite o pctōres lubriā: aua ri zc. Sic qꝫ dicit b. Petrꝝ. j. Pe. v. Hūilia minī sub potēti manu dei vt vos exaltet in tꝛeꝛnitatiōis. Figura Dañ. iij. Hu miliavit nabuchodonosor: z restituz eē i re gnū: z amplior ei magnificētia reddita ē Spūaliter pctōꝝ se hūiliāns restituit i re gnū celestē zc. Luc. xviij. Qui se hū. exal. p Ro scdo. Cum qꝫ: Qualis est hꝛe ipōderi pꝛ qꝫ optimꝝ: sapiētissimꝝ z potentissimꝝ. Et hec tria oñdunt i dꝛ euan gelio p ordine. Vel etiā dicere possumꝝ: qꝫ hic ē nāme amabilis: qꝫ optimꝝ: summe mirabilis qꝫ sapientissimꝝ: sume laudabi lis z venerabilis aut est etiā terribilis: qꝫ potentissimꝝ. In h ser. dicēdū de pmo qꝫ est sume amabilis: qꝫ optimꝝ. Et h notaf in euangelio cū dꝛ. Ascendēte iesu in nauicūla secuti sunt eū discipuli eiꝝ. qꝫ vīz tra hebant suauitate fmonis eius: z benigna s. quersatione: ppter quā erat totꝝ amabil. Vide bñ eiꝝ benignā hūilitatē z hūmīlez benignitatē. qm vt dꝛ Chꝛyꝝ. Ascēdit par uā nauim vt nauigaret ille qꝫ totū mundū diuina virtute gubernat. Spūalif triplex est nauis.

- Prima ē nauicula ecclie.
- Secda est nauicula pnie
- Tertia ē nauicula pscie.
- Prima est nauicula ecclie: qꝫ ad modū nauis in pncipio fuit arca: qꝫ paucos habuit

credentes: z in fine. s. i tpe antichꝛi erit an gusta: qꝫ tunc pauci erūt infideles. In me dia autē lata z multū dilatata. Hac nauicūla ascendit chꝛs vt rector: in qꝫ etiā discipuli z timent. Chꝛyꝝ. Nō dubiū est nauem istā eccliaz figurasse: qꝫ nauigantibꝝ aplis: gubernante dño: flante ipūctō: pꝛdicatiōis pba vbiqꝫ distribuit: portans secū magnū z inextimabile pēū qꝫ totū mundū sangui ne chꝛi mercata est. Secda est nauicula pnie: p quā hō ad portā salutis vehit: ex tra quā si pctōꝝ inuentꝝ fuerit ipm vnda iꝫ fernalis inuoluet. Hec figurata ē p arcaꝝ noe extra quā nullꝝ saluatꝝ est. De hac ex pōni pōt illud Mat. xiiij. Iussit iesus di scipulos ascēdere in nauicūla. i. discipuli eiꝝ sunt qꝫ audiunt doctrinā eiꝝ exhortantꝝ ad pniām Mat. iij. Cepit iesus pꝛdicare di. Pniām agite zc. Hanc nauicūla ascendit chꝛs tanqꝫ director. Nā et ipse penas por tauit p pctis nris: p quibꝫ etiā in cruce est mortuus. Que crux etiā dici pōt nauicu la: cū qꝫ transfretꝝ vit mare huiꝝ mūdi ple nū fluctibꝫ vt puenire possemꝝ ad portū ce lestis patrie. Sequunt autē i hac nauī chꝛi stū discipuli sui: qꝫ eiꝝ exemplo animāf ad tolerandas penalitates. Sed nota bñ: per terrā multi volunt eū seqꝫ: sed in mari p nauicūla: soli discipuli: perferendo penas z la bozes. Tertia est nauicula pscie. Hec nauicula mari exponit. i. corpi sociat: Ue re em corpus nrm mare est: qꝫ oia eiꝝ opa amaritudinē habent annexā. hanc ascēdit chꝛs in eiꝝ p gratiā habitat. Sequuntur eū discipuli. i. pꝛtutes theologice z qꝫ tuoz cardinat. z septē dona spūstī. Ec ce qꝫ pulcra chꝛi cōmītiua. De hac nauicu la exponi pōt illud Prouer. vi. Facta est qꝫ si nauis institoris delonge portans panes suum. Conscientia autē vni deuoti est: qꝫ nauis mercatoꝝ spūalis: volentꝝ emere re gnū celi: delonge portans panē suū. i. delō ge puidens p refectione celesti. Et certe nō est labor ille timendꝝ: qꝫ pōt adqꝫri merces illa celestis. Exemplū in Utraspā. legit de qđam sancto pꝛe qꝫ corpus incessantꝝ teiu nris: vigilijs: z disciplinis affligēbat qꝫ innocens esset: veniētes ad eū aliqꝫ fies dixerunt. Pater qꝫ sic occidis corpꝝ tuū z inceptū reddis te ad dei seruitiū Rñ. Filij. p sideo qꝫ totus labor quē p mille annos

Dominica III. post Epipha.

possem pati/nō esset cōparabilis vni hore
pene eterne reproboꝝ/vl' vni hore gaudij
beatoꝝ. Vñ Rom. viij. Non sūt cōdigne
passiones hui⁹ tēp' ad futurā gl'iam q̄ re
uocabit in nobis.

Pro tertio **A**u' **L**auete ne ma
gis diabolū q̄ ch̄m pro ductore in
mari huius mundi assumentis. Nā sic dicit
tur. xx. q. ij. Qui sine saluatore vult salu
tē h̄ret sine sapiētia se fieri prudētē/nō sa
nus sed eger/nō prudens s̄ stult⁹ inēgrū
rudine assidua laborabit et in cecitatis de
mentia pmanebit. Et notate etiā q̄ lex di
cit. Imputādū est ei q̄ talē elegit. ff. de mi
norib. Lū in cōmodato. in fine An poti⁹
ad transfretandū elegeretis fatuū nauarū
maluolū: sub cui⁹ regimie oēs p̄dicant:
q̄ sapientē potentē et securū: q̄ et seipm of
fert vob' g'is. Exponere ē notādo illd' p̄
vbi aut adberere deo bonū ē.

Sermo. ij. de eadē dñica.

Qualis hic

Qui proximū diligit leges
impleuit Ro. xij. Ro hui⁹ q̄
q̄ diligit proximū diligit deū. Non em̄ di
ligendus ē primus nisi in deo: et ppter de
um: et in deū Ex dilectōe ḡ dei causat dile
ctio primū: sed ppter qd̄ vniq̄dē tale: et il
lud magis. vt dicit p̄b. j. postē. Ergo q̄
diligit primū. multo magis diligit deū: In
his aut' duob' mandatis vniuersa lex p̄det
vt h̄i Mat. xxij. Hoc aut' p̄dicit ap̄tus:
q̄ q̄ diligit proximū et ab eius iniuria
tā in opatione q̄ in locutione q̄ in affectu
ōne. De p̄mo di. Nā nō adulterabis et.
De sc̄do Non falsum testimoniū dices.
De tertio. Non concupisces

Qualis est et.

Pro primo An deus imediate oibus
p̄uideat. Q̄ nō. Ad dignitatē regis
p̄inet q̄ habeat ministros q̄b' mediantib'
bus subiectis p̄uideat. Contra Gregg. in
moral. Quidū p seipm regit: qm̄ p seipm
p̄didit. Rñ. Tho. in. j. par. Ad prudentiā
duo p̄tinent. s. rō ordinis rex p̄uisit in s̄
neg: et executio hui⁹ ordinis q̄ gubernatio
d̄: Hora q̄ntū ad primū. De' imediate oī
bus p̄uidet. Quantū ad sc̄dm. De' inferi

ora gubernat p̄ superiora/nō ppter defectū
p̄tūris: sed ppter abundantia sue bonitatis:
vt dignitatē causalitatis etiā creaturis
cōicer. Hec Tho. Pro fund. Tertū est
q̄ deus oia p̄cipit et videt. Quid' lib. fa
stoꝝ. Iupiter arce sua totū conspectat i
oz
bem. et Seneca ad lucil. Nihil deo clausū
Sed querit An imediate et. Dicit. Et
q̄ concludit admirabile dei sapiamz boni
tate: q̄ sic suaz p̄fectionū p̄cipationē cō
care creaturis dignat. Sed h̄ circa dei pul
dentiā est multū mirabile: multū laudabi
le: multūq̄ amabile. q̄ p̄ grām suā dat cre
aturis rōnabilib' potentia meriti p̄ducti
uā. p̄ qd̄ etiā ad ipius deitatis partici
pationē p̄tingat. ij. De. j. Magna et p̄ciōsa
vobis p̄missa donauit. vt p̄ hec efficiamib'
ni dicitur consortes nature: fugientes eā q̄
in mundo est corruptionē et cupiscentie Au
dite cui dicunt hec verba: nō certe vob' lu
xuriosis: supbis et. sed humilib' et his q̄
ad deū vere conuertunt. Figura Ero.
et Auin. plurib' ca. Colūna lu' q̄ ducebat
filios isrl'. Primo extrahēdo ab egypto: et
p̄ desertum transeūdo vt ad terrā p̄missio
nis puenirent. Qui tñ supbi: rebelles: et in
grati i deserto mortui sunt. Spūaliter co
lūna illa est diuina p̄uidencia et dei gratia
q̄ nō introducūt in regnū supbos et carna
les et. Au. xv. Ania q̄ per supabundantiā
aliqd̄ comiserit qm̄ aduersus dñm rebel
lis fuit p̄bit de p̄lo suo.

Pro sc̄do Audistis et. Hic dicendū
q̄ est sūme mirabil' q̄ sapientissim⁹.
Et h̄m sapiam suā qm̄q̄ p̄mittit suos pro
tpe eē in piculis et tribulatione: qd̄ s̄ḡtur
in eo q̄ p̄missit nauiculā illam in q̄ erat et vi
scipuli ei⁹ operiri fluctib': vt sic timerent et
terrerent Vñ d̄ in euangelio. Et ecce mo
tus magn⁹ factus in mari ita vt nauicula
operiret fluctib': ipse vō dormiebat. In q̄
bus p̄bis considerāda sunt tria mysteria.
Primū est mysteriū meozande s̄ḡtōis
Secundum est mysteriū transuadāde
fluctuatiōis.

Tertium est mysteriū admirande doi
mitionis.

Primū est et. qd̄ vici s̄ḡtur p̄ mare. Et
dicitur q̄ p̄ mare: mūdus s̄ḡtur ppter tria
Primo ppter aquaz multitudinē. Eccl. j.
Dia flumina intrant in mare. et mare non